

Předmluva výkonné místopředsedkyně a komisařky pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerové

k výroční zprávě o hospodářské soutěži za rok 2023

Když se ohlédneme za tím, co vše se v roce 2023 událo, je těžké nevidět přes naše úspěchy přetrvávající dopady krize. Bezprostředně po celosvětové pandemii vypukla válka na Ukrajině a kvůli tomu, že obě události si vyžádaly další řešení, musela se Evropská komise soustředit současně na zachování krizových opatření a realizaci dlouhodobých strategických cílů EU.

Naštěstí se nám v politice hospodářské soutěže, stejně jako v jiných oblastech, podařilo dosáhnout dobrých výsledků na obou frontách. Pokud jde o krizová opatření, byl to další výjimečný rok z hlediska kontroly státní podpory, kdy bylo přijato více než 200 rozhodnutí podle dočasného krizového rámce COVID-19 a dočasného krizového a transformačního rámce zavedeného po útoku Ruska na Ukrajinu. Tato rozhodnutí doplnila již tak nabitou agendu státní podpory – celkem bylo přijato více než 600 rozhodnutí.

Velká pracovní zátěž byla také v oblasti antimonopolního práva a kartelů. Přijali jsme pět rozhodnutí, vydali šest prohlášení o námitkách a provedli sedm neohlášených kontrol. Jednalo se i o některé přelomové případy, jako byla pokuta uložena podniku *Intel* za zneužití dominantního postavení na trhu s centrálními procesory (CPU) pro počítače nebo vůbec první rozhodnutí o kartelu v odvětví obrany.

Pokud jde o kontrolu spojování podniků, zvýšená aktivita v oblasti fúzí a akvizic způsobená krizí znamenala pro Komisi další hektický rok. V roce 2023 jsme přijali 333 rozhodnutí o spojení, z nichž 271 bylo schváleno ve zjednodušeném řízení. Komise zasáhla do 11 navrhovaných akvizic a jedno navrhované spojení zakázala, a to akvizici podniku *eTraveli* podnikem *Booking*. Zvláštním případem byla věc *Illumina/GRAIL*, kterou jsme i přes zákaz přijatý v předchozím roce museli nadále sledovat a uložit opatření pro obnovu stavu s povinností pro podnik *Illumina* celou transakci zrušit.

Souběžně s touto činností Komise pokračovala v plnění politických priorit, které jsme si stanovili na začátku mandátu v roce 2019. V případě digitální transformace byl tento proces pandemií pouze urychlen. EU proto musí naléhavě zavést pravidla, která zajistí, aby naše digitální trhy zůstaly otevřené, bezpečné a konkurenceschopné ve prospěch evropských spotřebitelů a podniků. Důsledky změny klimatu se projevují v krizových i nekrizových časech v Evropě i na celém světě, což znovu dokládá, jak důležité je pokračovat v nastoupené cestě k nulovým čistým emisím.

V roce 2023 pokračovaly práce na významných projektech společného evropského zájmu. Schválení státní podpory ve výši až 1,2 miliardy eur na podporu výzkumu, vývoje a prvního průmyslového využití pokročilých technologií cloud computingu a edge computingu se týkalo sedmi členských států a 19 společností, včetně některých malých a středních podniků. Tyto vysoce inovativní projekty povedou k významnému pokroku v technologiích zpracování dat a budou mít pozitivní vedlejší účinky pro celou EU.

V případě zelené transformace samozřejmě není politika hospodářské soutěže hlavním nástrojem Evropské komise, ale přesto hraje důležitou roli, pokud jde o snižování emisí uhlíku v EU. Státní podpora poskytnutá v roce 2023 v rámci dočasného krizového a transformačního rámce podpořila úsilí EU v oblasti dekarbonizace a klimatu mnoha způsoby – například podporou evropského ocelářského průmyslu při zavádění obnovitelného vodíku; větrné energie na moři; pomoci těžbařům uhlí při odklonu EU od fosilních paliv. Zveřejnili jsme také nové pokyny pro horizontální spolupráci,

které objasňují, jak mohou podniky legálně spolupracovat na zlepšení životního prostředí ve svém odvětví.

V neposlední řadě bylo v roce 2023 dosaženo významného pokroku v oblasti nařízení o digitálních trzích a nařízení o zahraničních subvencích. Pokud jde o nařízení o digitálních trzích, určila Komise šest digitálních platforem jako tzv. „strážce přístupu“, kteří představují celkem 22 hlavních služeb platformy. Nařízení o digitálních trzích, které strážcům přístupu ukládá povinnost dodržovat úplný seznam povinností a zákazů, přinese spotřebitelům a podnikovým uživatelům jejich služeb pestřejší výběr a svobodu.

V roce 2023 začalo rovněž platit nařízení o zahraničních subvencích. Toto nařízení pomůže vytvořit rovné podmínky, pokud jde o společnosti, které dostávají dotace ze zemí mimo EU. Komise má nyní pravomoc tuto podporu prošetřit, aby se ujistila, že nenarušuje náš jednotný trh. A v případě, že k narušení dochází, může přijmout příslušná opatření – pokuty, nápravná opatření nebo dokonce transakce zablokovat.

To vše je doplněno soustavnou prací na zefektivnění našich postupů a pravidel, aby byly připravené na nadcházející výzvy. Protože stejně jako byl rok 2023 provazochodeckým balancováním, kdy jsme museli zvládat krize a zároveň dosahovat pokroku při plnění našich politických cílů, vím, že budoucnost takových výzev přinese ještě mnoho. Naštěstí jsme ukázali, jak dokážeme být odolní, pokud jde o účinné a důsledné prosazování pravidel hospodářské soutěže.

Jsme připravení.